Hr. framkvæmdastjóri Sveinn Tryggvason
Heiðraði vinur.

Ég vona að þú sjáir þér fort að birta
meðfylgjandi athugasemd mína í nosta hefti
Árbókar hudbúnaðarins.

Sjá þú aðgang að heimildum sem liða annað
í ljós en hér er sagt, og ég þú ekki þakki, leter
þú þar að sjálvsögðu fylgja

Með kveðju.

Holtin, 16. maí 1976

Sigurgrímur Jónsson

Athugasemd

7. Árbók Landbúnaðarins 1974 ritar ritstjórinn, Sveins Tryggvason, grein er hann nefnir „Skipulag landbúnaðarins", bls. 7–12, sögulegt yfirlit ~~og síðar hugmyndir um hvern~~ þar sem fram kemur að „Á áranum 1928–1930 verða einskonar þáttaskil í sögu Búnaðarfélags Íslands", að öll megin mál er landbúnað varða ~~voru drag~~ önnur en leiðbeiningaþjónustan voru dragin úr höndum þess og fenginöðrum (þetta eru mín orð, en efnislega frá Sv. Tr., S.J.). Síðarihluti greinar Sv. Tr. eru hugleiðingar hans um endurheimt þessara mála til B.Í. og hvernig endurreist (S.J.) Búnaðarfélag Íslands komi til með að starfa og grði undirbyggt. Um margt athyglis vert mál, en ódlilegt að yngri menn ég taki það til framanhalds umræðu.

Það er hluti úr málsgrein neðst til hægri á bls. 7, sem kemur mér til að ~~taka mér þann~~ rita þetta mál. Þar segir: „en stofnun --- Mjólkurbús Flóamanna lét B.Í. mjög til sín taka og gerðist framkvæmdastjóri B.Í., Sigurðus Sigurðsson, hinn mesti áróðussmaðus og grjótgáll í því máli"

Þessi tilvitnuðu orð úr ódurnefndri og annars ágætri ~~rita~~ grein Sveins Tryggvasonar, eru ekkin sögulegur sannleiki. Það var stjórn Flóaáveitufélagsins sem annaðist allan undirbúning mjólkurbúsins í fullri samvinnu við, og með velvilja ríkisstjórna þeirra er sátu á árunum 22. mars 1924 – 28. ágúst 1927, og leiddi félagsstofnunina til endanlegra lykta með stofnfundi að Skeggjastöðum laugardaginn 10. desember 1927.

Vegna ~~ummala~~ ódur nefndra ummala Sv. Tr. um að B.Í. hafi látið „mjög til sín taka" um stofnun Mjólkurbús Flóamanna þikir mér rétt að vekja athygli á orðum þáverandi formanns Búnaðarfélags Íslands, Tryggva þórhallssonar er hann viðhafði á Alþingi er lög Ur. 10, 15. juni 1926 um viðauka við og

breytingar á lögum nr. 68, 14. nóvember 1917 um áveitu á Flóann koma til umrödu en hann undadi rödu sína svo: „--- þetta frumvarp hefur alls ekki verið borið undir Búnaðarfélags Íslands. Þag er þeirri stefnu sem framhemar í þessu frumvarpi algerlega andvígur.--"

Skylt er að geta þess að þó hér gotti nokkurs sársauka í ordum Tryggva þórhallssonar vegna þess að B.Í. var ekki haft med á rödum um stofnun Mjólkurbús Flóamanna — gengið framm hjá hinni „fog"-legu þekkingu, eins og hann komst að ordi, þá framhvemdi hann og túlkadi anda lagenna eins og best vard á kosið mjólkurbúsinu til handa eftir að hann sjálvur vard forsetis- og landbúnaðarráðherra seint á árinu 1927.

Sveinn Tryggvason getur Sigurðar búnaðarmálastjóra Sigurðssonar þannig: „hinn mesti ~~grjótpáll~~ áródursmaður og grjótpáll" í þágu mjólkurbússtofnunar, en Flóamann lögðu nú annan skilning í þann „áhuga" og þarf ekki frekari ordum um það að fara, því til er frá hans hendi greinargód umsögu sem bendir til þess að honum hafi ekki verið ljóst að tími rjómabúanna var liðin.

Í Búnaðarritið 1936, bls. 173-194 ritar Sigurður ágæta grein um þrjátiu ára starf rjómabúsins á Baugstöðum og er niðurlag greinarinnar ~~þettar~~ þannig: „Nú er rjómabúið á Baugstöðum einskonar minnisvarði liðinna tíma, sem sýnir byrjunarstig mjólkurvinnslunnar hér á landi. Ellunin var að þessi byrjun ætti að þroskast stig af stigi, þar til náð yrði til fullkomins mjólkurbúa iðnaðar. Strídsárin o. fl. gerði rugling í allt þetta sem fluru.

Menn gleymdu hinni hozfra frampróun, stukku yfir millistigin, gleymdu hinu gamla og byrjuðu með nýtisku mjólkurbúum um og fyrir 1930. Þessi bú voru dýr og menn kikna nú undir skuldabirðinni þótt ríkið veiti drjúgan skerf til stofnkostnaðar. Á Bauzstaðabúið að sota sömu forlögum og ömur rjómabú, að hverfa og gleymast, eða á það að endurbotast stig af stigi þar til fullkomnun er náð. Það eru félagar búsins sem ákvarða þetta. Hafa þeir þrautsegju, dáð og dug til að fullkomna það, það mun tíminn sýna."

Ventanlega verður saga Flóabúsins einhverntíma skráð. ~~Þá verður ferið dýpra í þessa samma alla~~. Þá verður sagan rakin nánar.

Sigurgrímur Jónsson